

- Dlouhý, V. - Bašta, J. - Suková, H. (1983): Závěrečná zpráva úkolu Převany - Úlice. Surovina: kámen. - MS Geoindustria, Štětí.
- Drozd, K. (1959): Zpráva o výsledku zatěžovacích zkoušek provedených v přehradním profilu v Hracholuskách. - MS Geologický průzkum, n.p., odbor stavební geologie. Praha.
- Jarolímek, L. (1960): Zpráva o inž. geologickém průzkumu pro zadávací projekt pro VD na Mži u Hracholusk. - MS Geologický průzkum, n.p., závod stavební geologie. Praha.
- Müller, V. (ed.) et al. (1997): Vysvětlivky k souboru geologických a ekologických účelových map přírodních zdrojů, list 12-33 Plzeň. - Čes. geol. úst. Praha.
- Seifert, A. et al. (1992): Vysvětlivky ke geologické mapě 1 : 50 000, list 11-44 Nýřany. - MS Čes. geol. úst. Praha.
- Spudil, J. - Pedlisková, J. (1984): Závěrečná zpráva úkolu Chotíkov. Surovina: černé uhlí. - MS Geoindustria, n.p. Praha

Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1

Regionální charakteristika spraší České republiky

Regional characteristic of loesses of the Czech Republic

MILAN TOMÁŠEK

Soil forming substrata, Quaternary sediments, Aeolian deposits, Loess

Při nejrůznějších pedologických akcích – průzkumech, výzkumech a šetřeních, z nichž uvedeme např. Komplexní průzkum půd ČSSR (KPP), se nashromázdilo velké množství popisného a analytického pedologického materiálu, který si zaslouží alespoň částečného zpracování a uveřejnění. V našem příspěvku seznamujeme zájemce s některými výsledky, týkajícími se spraší a to v regionálním pohledu.

Spraše, jako pleistocenní vápnité eolické sedimenty převážně středně těžkého zemitostního složení, jsou v našem elaborátu chápány ve smyslu celé řady autorů, z nichž některé uvádíme v seznamu literatury.

Z řady sprašových vlastností jsme se zaměřili především na zemitostní složení a některé další fyzikálně-chemické a chemické vlastnosti, jako je obsah humusu a CaCO₃, výměnná sorpční kapacita (T-hodnota) a obsah některých rostlinných živin, jako P₂O₅ a K₂O, tedy vlastnosti, které mají z pedologického pohledu největší význam.

Materiál a metody

Při práci bylo použito analytických výsledků z 206 vzorků spraší, odebraných z C-horizontů půd převážně černozemního a hnědozemního typu. Rozbory vzorků byly provedeny podle metodik použitých při provádění KPP (Sirový - Facek et al. 1967).

Výsledky a diskuse

Charakterizované regionální jednotky a jejich značení

soustava	podsoustava	celok	označení
Českomoravská vrchovina	Českomoravská vrchovina	Hornosázavská pahorkatina	IIC-2
		Jevišovická pahorkatina	IIC-7
		Boskovická brázda	IID-1
Brněnská vrchovina		Bobravská vrchovina	IID-2
		Drahanská vrchovina	IID-3

Krušnohorská	Podkrušnohorské pánev	Mostecká a Žatecká pánev	IIIB-3A
		Mostecká a Chomutovsko-teplická pánev	IIIB-3B
	Podkrušnohorské vulkanické hornatiny	České středohoří	IIIC-C
Poberounská	Brdská	Džbán	VA-1
		Pražská plošina VA-2	
		Křivoklátská vrchovina VA-3	
		Hořovická pahorkatina VA-4	
Česká tabule	pahorkatiny České tabule	Ralská pahorkatina	VIA-1
		Jičínská pahorkatina	VIA-2
		Svitavská pahorkatina	VIA-3
Polabská tabule	Dolnooharská tabule	VIB-1	
	Jizerská tabule	VIB-2	
	Středolabská tabule	VIB-3	
	Východolabská tabule	VIB-4	
	Orlická tabule	VIB-5	
Středopolské nížiny	Slezská nížina	Opavská pahorkatina	VIIA-1
Vněkarpatské sníženiny	Západní Vněkarpatské sníženiny	Dyjskosvratecký úval	VIIIA-1
		Výškovská brána	VIIIA-2
		Hornomoravský úval	VIIIA-3
Vnější Západní Karpaty	Jihomoravské Karpaty	Mikulovská vrchovina	IXA-1
	Sředomoravské Karpaty	Žďárský les	IXB-1
		Litenčická pahorkatina	IXB-2
		Chřiby	IXB-3
		Kyjovská pahorkatina	IXB-4
	Moravsko-slovenské Karpaty	Vizovická vrchovina	IXE-2

Vysvětlivky: Regionální členění reliéfu bylo převzato z mapy Regionálního členění reliéfu ČR 1 : 500 000 (1973).

Použitá označení regionálních jednotek se týkají pouze celků, v nichž se sprše vyskytuje.

- Konta, J. (1969): Quantitative analytical petrological classification of sedimentary rocks. – Acta Univ. Carol., Geol., 3, 1975–253, Praha.
- Krieger, N. I. (1965): Less, ego svojstva i svjaz s geografičeskoj sredoij. – AN SSSR, Komissija po izucheniju četvertičnogo perioda, Moskva.
- Kukal Z. (1985a): Návod k pojmenování a klasifikaci sedimentů. – Ústř. úst. geol. Praha.
- (1985b): Vývoj sedimentů Českého masivu. – Knih. Ústř. Úst. geol., 61, Praha.
- (1986): Základy sedimentologie. – Academia, Praha.
- Kukla, J. - Ložek, V. (1961): Survey of Czechoslovak Quaternary: Loesses and related deposits. – Instytut Geologiczny, Prace, 34, 1, 11–28, Warszawa.
- Ložek, V. (1965): Das Problem der Lössbildung und die Lössmollusken. – EG, 16, 61–75.
- (1973): Příroda ve čtvrtohorách. – Academia, Praha.
- Lukašev, K. I. (1961): Problema lessov v svete sovremennych predstavlenij. – Izd. AN BSSR, Minsk.
- Mückenhagen, E. (1975): Bodenkunde. – DLG Verlag, Frankfurt a. M.
- Petránek, J. (1963): Usazené horniny. – ČSAV Praha.
- Sirový, V. - Facek, Z. (1967): Průzkum zemědělských půd ČSSR (Souborná metodika), 3. díl. – MZVŽ, Praha.
- Stejskal, J. (1967): Zemědělská geologie. – Stát. zem. nakl. Praha.
- Kolektiv autorů (1960–1970): Komplexní průzkum půd ČSSR (KPP), Průvodní zprávy k okresům, VÚRV – Expediční skupina pro průzkum půd, Praha.

Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1